

Folketingets Socialudvalg

Dato: 25. oktober 2006

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 22. september følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 254 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 254:

”Ministeren bedes kommentere Landsforeningen for Førtidspensionisters gennemgang af eksisterende lovmateriale, jf. alm. del - bilag 427”.

Svar:

Landsforeningen for Førtidspensionisters gennemgang af lovgivning på en række forskellige områder består dels i to overordnede forslag samt en lang række konkrete forslag i forhold til mange forskellige love.

Landsforeningen for Førtidspensionister foreslår, at der oprettes en arbejdsevnevurderingsinstitution for at undgå: ”at det er lægekonsulenter og/eller arbejdsprøvningsinstitutioner samt kassetækning, som kommer til at afgøre borgerens fremtid”. Institutionen skal være tilknyttet et hospital, og borgeren skal have status som indlagt patient.

Jeg mener, at udgangspunktet for forslaget er forkert. Det er kommunen, der træffer afgørelse om førtidspension – ikke lægekonsulenter eller afprøvningsinstitutioner. Der er med arbejdsevne metoden stillet en lang række krav til dokumentation og sagsbehandling for netop at sikre, at kommunernes sagsbehandling er så ensartet som mulig.

Arbejdsevne metoden giver alle sagsbehandlere en fælles metode, der skal give kvalificeret og systematisk dokumentation gennem hele sagsbehandlingsprocessen. Ved hjælp af metoden kan sagsbehandleren i samarbejde med borgeren afklare, hvilke ressourcer borgeren har i forhold til arbejdsmarkedet. Derved sikres et fælles udgangspunkt for den individuelle sagsbehandling af den konkrete sag.

Jeg er også helt uenig i ønsket om at institutionalisere vurderinger af arbejdsevnen i regi af sundhedsvæsenet og at betragte borgeren som patient. Hensigten med førtidspensionsreformen er jo netop at sikre, at der foretages en helhedsvurdering, hvor der lægges vægt på borgerens ressourcer frem for en isoleret fokusering på begrænsninger (diagnosen).

Et meget bredt flertal i Folketinget vedtog i 2001 førtidspensionsreformen. Et vigtigt formål med reformen var at sikre, at personer, der har en arbejdsevne, også reelt får mulighed for at anvende den gennem et arbejde. Målsætningen var således at fremme aktivlinjen ved at stille krav om, at førtidspension først kan tilkendes, når andre aktivrettede støtteordninger ikke kan hjælpe en person tilbage i beskæftigelse og selvforsørgelse. En aktivrettet indsats får derfor i alle henseender fortrinsret frem for passiv forsørgelse.

Jeg har naturligvis forståelse for den intention, der også fremgår af Landsforeningen for Førtidspensionisters beskrivelse, som handler om at gøre sagsbehandlingstiden så kort som mulig. Det skal dog understreges, at der ikke kan opstilles generelle regler om sagsbehandlingstiden, da det er meget individuelt, hvor lang tid en sag optimalt skal tage. Nogle kan tilkendes førtidspension med det samme, fordi det er åbenbart formålsløst at forsøge at forbedre arbejdsevnen. Andre skal eksempelvis igennem revalidering mv., før der kan tages stilling til deres forsørgelsesgrundlag.

Dernæst foreslår Landsforeningen for Førtidspensionister, at det administrative klagesystem på det sociale område nedlægges og erstattes af sociale domstole. Forslaget vil indebære, at enhver klage over en kommunal afgørelse på det sociale område i første instans skal indbringes for en domstol.

Som baggrund for forslaget udtrykker landsforeningen manglende tillid til ankeinstansernes uafhængighed og til retssikkerheden i det eksisterende klagesystem.

Jeg kan hverken tilslutte mig forslaget eller argumentationen.

Det er fastsat i retssikkerhedslovens § 68, at Ankestyrelsen og de sociale nævn ikke er bundet af parternes påstande og er uafhængige af instruktioner vedrørende afgørelsen af den enkelte sag. Såvel nævnenes som Ankestyrelsens uafhængighed er således lovfæstet.

Det administrative klagesystem er udformet med henblik på at gøre det enkelt for borgerne at klage og med henblik på at sikre retssikkerhed for borgeren som den svage part.

En væsentlig retssikkerhedsmæssig styrke ved det administrative system er, at undersøgelsesprincippet gælder. Det betyder, at det er klagemyndighedens ansvar at indhente og inddrage alle relevante oplysninger i sagens afgørelse. Borgeren behøver altså ikke selv at fremlægge materiale og argumentere for afgørelsens indhold.

Ved domstolene gælder derimod forhandlingsprincippet, hvor kun parternes påstande og argumenter inddrages i sagens afgørelse. Det vil derfor ofte være nødvendigt for parterne, at lade sig repræsentere af en sagkyndig.

Det vil ikke styrke retssikkerheden for den enkelte borger, hvis en klage over en afgørelse på det sociale område i første instans skal indebære domstolsbehandling. En domstolsbehandling i første instans vil nødvendiggøre en større indsats fra borgeren, uanset om denne engagerer professionel assistance og uanset mulighed for fri proces eller eventuel dækning af udgifter til sagkyndig bistand. En ophævelse af det administrative klagesystem kan dermed gøre det vanskeligere ikke mindst for de allersvageste at klage over en afgørelse, som borgeren mener, er forkert. Hertil kommer, at borgeren i dag udover det administrative klagesystem har mulighed for at føre sagen for de almindelige domstole.

På den baggrund kan jeg ikke tilslutte mig forslaget om at nedlægge det administrative klagesystem på det sociale område.

Endelig lister Landsforeningen for Førtidspensionister en lang række forslag til ændringer i love på blandt andet Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets og Justitsministeriets område. Nogle af forslagene er relateret til de ovenfor gennemgåede forslag om en arbejdsevnevurderingsinstitution og en social domstol. Herudover består mange af forslagene i et ønske om højere ydelser, afskaffelse af ægtefælleafhængighed, bevarelse af helbredsbedingede tillæg ved overgangen til folkepension, bedre helbrestillæg mv.

Jeg kan alene forholde mig til de forslag, der vedrører Socialministeriets område, og disse forslag giver mig ikke anledning til yderligere kommentarer eller initiativer.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at der i maj 2007, som aftalt mellem forligspartierne bag førtidspensionsreformen, kommer en samlet redegørelse til Folketinget om udviklingen på det rummelige arbejdsmarked og på førtidspensionsområdet.

Eva Kjer Hansen

/Bent Nielsen